Lakivaliokunta

U 22/2015 vp

29.2.2016

LaV@eduskunta.fi

Asia: U 22/2015 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (terrorismin torjuminen)

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valiokunnan jäsenet,

Suomen asianajajaliitto toteaa lausumanaan tässä vaiheessa aiemmin asiassa lausumansa uudistaen:

1) Direktiivin ehdotuksia ja Suomen ehdotettua kantaa kompromissiehdotuksiin on lähtökohtaisesti pidettävä perusteltuina ja kannatettavina.

2) Direktiiviehdotuksen 9 artiklan soveltamisen (ulkomaille matkustaminen terrorismitarkoituksessa) rajaaminen koskemaan vain matkustamista EU-alueen ulkopuolelle terrorismitarkoituksessa selkiyttää ja supistaa säännöksen soveltamista todennäköisesti niihin tilanteisiin, joiden kriminalisointi on lainsäädäntötarpeen taustalla.

   Asuin – ja kotimaahansa palaaminen terrorismirikoksen tekemistä varten jäisi siis matkustamisen osalta kriminalisoimatta, mutta tulee rangaistavuuden piiriin mahdollisesti tilanteissa, joissa menettely täyttää jonkun muun terrorismirikoksena kriminalisoidun toiminnan tunnusmerkistön.

3) Direktiivikohdan 15 perusteltu herättää hieman huolta, sillä rikoslain 34 a luvun 3§n muuttaminen niin, että rangaistavaa on ryhmän johtaminen myös niissä tilanteissa, joissa terrorismirikosta ei tehdä ryhmän toiminnassa, on vastoin varsin vallitsevia rikosoikeudellisia periaatteita. Viitataan LaVM35/2014 vp-HE 263/2014 vp eduskunnalle rikoslain järjestäytyneitä rikollisryhmiä koskevien säännösten yhtenäistämiseksi. Käytännössä voi ongelmia aiheuttaa ryhmän määritteleminen terroristiryhmäksi (ja ko ryhmän johtamisen kriminalisointi) epäselvissä tilanteissa ja erityisesti tilanteissa, joissa ryhmän toiminnassa ei ole tehty rikoksia. Seuraamusten osalta tulee kiinnittää joka tapauksessa riittävissä määrin huomiota suhteellisuusperiaatteen toteutumiseen.

Kunnioittaen

Tiina Haapa-aho
asianajaja, Helsinki
Suomen Asianajajaliiton edustajana